

**นโยบายปรับเพิ่มอัตราความเร็วของรถยนต์ทุกประเภทบนถนนที่มีช่องจราจรตั้งแต่ ๔ ช่องขึ้นไป จาก
ความเร็วไม่เกิน ๙๐ กิโลเมตรต่อชั่วโมง เป็นความเร็วไม่เกิน ๑๒๐ กิโลเมตรต่อชั่วโมง**

กระทรวงคมนาคมได้มีนโยบายผลักดันการดำเนินงานของกระทรวงคมนาคมครอบคลุมงานที่ต้องดำเนินการเร่งด่วน การสร้างทางเลือกใหม่ การพัฒนาคุณภาพการให้บริการประชาชน ด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล การลดภาระค่าครองชีพให้แก่ประชาชน การพัฒนาการคมนาคมขนส่งทางราง น้ำ และอากาศ ทั้งนี้ในส่วนของงานที่ต้องดำเนินการเร่งด่วนได้มีการผลักดันการดำเนินงานผ่านคณะกรรมการแปรรูปนโยบายเร่งด่วนของกระทรวงคมนาคมไปสู่การปฏิบัติ ซึ่งมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมเป็นประธานและหนึ่งในงานสำคัญเร่งด่วนที่มีการผลักดันไปสู่การปฏิบัติ คือ การปรับเพิ่มอัตราความเร็วของรถยนต์ทุกประเภทบนถนนที่มีช่องจราจรตั้งแต่ ๔ ช่องขึ้นไป จากความเร็วไม่เกิน ๙๐ กิโลเมตรต่อชั่วโมง เป็นความเร็วไม่เกิน ๑๒๐ กิโลเมตรต่อชั่วโมง โดยคณะกรรมการแปรรูปนโยบายเร่งด่วนของกระทรวงคมนาคมไปสู่การปฏิบัติ ในคราวประชุมฯ ครั้งที่ ๒/๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๖๒ ได้พิจารณาการปรับเพิ่มอัตราความเร็วของรถยนต์ทุกประเภทบนถนนที่มีช่องจราจรตั้งแต่ ๔ ช่องขึ้นไป จากความเร็วไม่เกิน ๙๐ กิโลเมตรต่อชั่วโมง เป็นความเร็วไม่เกิน ๑๒๐ กิโลเมตรต่อชั่วโมง จากองค์ประกอบต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง อาทิ

- ประเภทถนน โดยประเภทถนนหรือทางที่สามารถเพิ่มอัตราความเร็วของรถไม่เกิน ๑๒๐ กิโลเมตรต่อชั่วโมง ได้แก่ ถนนขนาดตั้งแต่ ๔ ช่องจราจรขึ้นไปที่มีกำแพงกั้น (Barrier median) เกาะกลางแบบยก (Raised median) เกาะกลางแบบกดเป็นร่อง (Depressed median) ส่วนทางพิเศษสามารถกำหนดเป็นอัตราความเร็วไม่เกิน ๑๐๐ กิโลเมตรต่อชั่วโมงสำหรับทางยกระดับ และ ๑๑๐ กิโลเมตรต่อชั่วโมงสำหรับทางระดับดิน ทั้งนี้ มอบให้กรมทางหลวง กรมทางหลวงชนบท และการทางพิเศษแห่งประเทศไทย พิจารณารายละเอียดการกำหนดประเภทถนน และการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติด้านเทคนิค/กฎหมาย/ป้ายกำกับความเร็ว รวมทั้งจัดทำ Action Plan และรายงานผลภายใน ๑ เดือน

- การปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้อง โดยการปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับอัตราเร็วสามารถปรับปรุงกฎกระทรวงตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ และกฎกระทรวงตามพระราชบัญญัติทางหลวง พ.ศ. ๒๕๓๕ ให้มีความสอดคล้องกัน ปัจจุบันกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดอัตราความเร็วมี ๒ ฉบับ ได้แก่ กฎกระทรวงออกตามความในพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ กำหนดอัตราความเร็วตามลักษณะพื้นที่ และกฎกระทรวงออกตามความในพระราชบัญญัติทางหลวง พ.ศ. ๒๕๓๕ กำหนดอัตราความเร็วตามลักษณะถนน และจากผลการทบทวนข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดอัตราเร็วบนทางหลวงทั้ง ๒ ฉบับ พบว่า กฎหมายดังกล่าวมีข้อกำหนดที่ ขัดซ้อนกัน โดยพระราชบัญญัติจราจรทางบกฯ มีการบังคับใช้กฎหมายในเชิงพื้นที่ ขณะที่พระราชบัญญัติทางหลวงฯ มีการบังคับใช้เชิงลักษณะชนิดของทาง ดังนี้

กฎหมาย	ลักษณะบังคับ	รถบรรทุก (กม./ชม.)	รถพ่วง (กม./ชม.)	รถยนต์ (กม./ชม.)	รถจักรยานยนต์ (กม./ชม.)
พ.ร.บ. จราจร ทางบก	ในเขตเมือง	๖๐	๔๕	๘๐	๘๐
	นอกเขตเมือง	๘๐	๖๐	๙๐	๙๐
พ.ร.บ. ทางหลวง	ทางหลวงชนบท	๘๐	๖๐	๙๐	๙๐
	ทางหลวงพิเศษระหว่างเมือง	๑๐๐	๘๐	๑๒๐	ห้ามวิ่ง

ในการพิจารณาเพื่อกำหนดอัตราความเร็วจึงควรปรับปรุงกฎกระทรวงดังกล่าวข้างต้นให้มีความสอดคล้องกัน โดยการปรับจากเดิมที่กำหนดอัตราความเร็วตามพื้นที่ในเขตเมือง เทศบาล/นอกเขตเมือง เทศบาล เป็นกำหนดอัตราความเร็วตามลักษณะถนน (เช่น ถนน ๒ ช่องจราจร มี/ไม่มีเกาะกลาง ถนน ๔ ช่องจราจร มี/ไม่มีเกาะกลาง เป็นต้น) ทั้งนี้ให้มีการจำกัดความเร็วพื้นที่ถนนในเขตชุมชน ถนนหน้าโรงเรียน เป็นต้น รวมทั้งกำหนดอัตราความเร็วต่ำสุดที่อนุญาตให้ใช้ในช่องจราจรขวาสุดด้วย ส่วนประเภทถนนที่สามารถเพิ่มอัตราความเร็วสูงสุด (Maximum Speed) ของรถเป็นความเร็วไม่เกิน ๑๒๐ กิโลเมตรต่อชั่วโมง ได้แก่ ถนนขนาดตั้งแต่ ๔ ช่องจราจรขึ้นไป ที่มีกำแพงกั้น (Barrier Median) มีเกาะกลางแบบยก (Raised Median) ส่วนทางพิเศษสามารถกำหนดอัตราความเร็วสำหรับทางยกระดับไม่เกิน ๑๐๐ กิโลเมตรต่อชั่วโมง และสำหรับทางระดับดินไม่เกิน ๑๑๐ กิโลเมตรต่อชั่วโมง รวมทั้งกำหนดอัตราความเร็วต่ำสุดที่อนุญาตให้ใช้ในช่องจราจรขวาสุด และบูรณาการกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำร่างกฎกระทรวงสอบถามความเห็นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องก่อนพิจารณาให้ความเห็นชอบประกาศเป็นกฎกระทรวงต่อไป

ทั้งนี้นโยบายดังกล่าวมีความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ การปรับเพิ่มอัตราความเร็ว รวมทั้งกำหนดอัตราความเร็วสูงสุดในแต่ละช่องจราจร จะต้องพิจารณาเรื่องการบังคับใช้กฎหมาย การปรับบริเวณจุดกลับรถเพื่อความปลอดภัย การกำหนดเขตโรงเรียน เขตอุตสาหกรรมซึ่งต้องใช้ความเร็วต่ำ ซึ่งจากผลการสำรวจความเห็นเรื่องการปรับเพิ่มอัตราความเร็วในส่วนของผู้ไม่เห็นด้วย เนื่องจากมีความกังวลเกี่ยวกับการเกิดอุบัติเหตุเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ ๖๙ และเห็นว่าสภาพถนนยังไม่ดีพอร้อยละ ๒๑ อย่างไรก็ตามจากสถิติการเกิดอุบัติเหตุและมีผู้เสียชีวิตที่เพิ่มมากขึ้น โดยมีสาเหตุจากผู้ขับขี่ขาดระเบียบและวินัย ซึ่งมีสัดส่วนร้อยละ ๑๓ กรมการขนส่งทางบกได้ร่วมกับสำนักงานตำรวจแห่งชาติดำเนินการอบรมผู้ขับขี่และกำลังอยู่ระหว่างเตรียมการระบบตัดคะแนนสำหรับผู้ขับขี่ที่ฝ่าฝืนกฎหมายจราจร

นอกจากนี้ ที่ผ่านมากระทรวงคมนาคมได้จัดประชุมเชิงวิชาการสร้างความเข้าใจและรับฟังความคิดเห็นนโยบายเพิ่มความเร็วบนถนน ๔ ช่องจราจร โดยได้พิจารณารายละเอียดด้านความปลอดภัยในส่วนที่เกี่ยวข้องกับคน รถ ถนน และยานพาหนะ โดยในส่วนของกาหนดความเร็วที่เหมาะสมเห็นว่ายังมีข้อจำกัดที่ควรพิจารณา ได้แก่ ลักษณะทางกายภาพของถนน ความเร็วที่เหมาะสมกับลำดับชั้นของถนน และเส้นทางในพื้นที่ ความรุนแรงของการเสียชีวิตและบาดเจ็บทางถนนจากการเพิ่มความเร็ว งบประมาณในการดำเนินการ การบังคับใช้กฎหมายการดำเนินการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนการสร้างการรับรู้แก่ผู้ใช้ถนน

การปรับปรุงร่างกฎกระทรวงกำหนดความเร็วของยานพาหนะ พ.ศ.

สนข. ได้นำเสนอร่างกฎกระทรวงกำหนดความเร็วของยานพาหนะ พ.ศ. เพื่อกำหนดความเร็วสูงสุดในการขับขี่เป็นไม่เกิน ๑๒๐ กิโลเมตรต่อชั่วโมง รวมทั้งกำหนดให้ใช้ความเร็วไม่ต่ำกว่า ๑๐๐ กิโลเมตรต่อชั่วโมง ในช่องขวาสุด สำหรับทางเดินรถที่มีเกาะกลางแบบกำแพงกั้นและไม่มีจุดกลับรถเสมอระดับถนน เพื่อกระทรวงคมนาคมนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบร่างกฎกระทรวงกำหนดความเร็วของยานพาหนะ พ.ศ. โดยมีสาระสำคัญ

ร่างกฎกระทรวงกำหนดความเร็วของยานพาหนะ พ.ศ. อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ (๑) แห่งพระราชบัญญัติทางหลวง พ.ศ. ๒๕๓๕ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

๑. ข้อ ๑ ในกฎกระทรวงนี้

“เกาะกลางถนน” หมายความว่า เกาะกลางที่แบ่งทางเดินทางกายภาพระหว่างขาขึ้น กับขาล่องอย่างชัดเจนและมีความมั่นคงแข็งแรง ได้แก่ เกาะกลางถนนแบบยก (Raised Median) เกาะกลางถนนแบบกดเป็นร่อง (Depressed Median) และเกาะกลางถนนเป็นแบบรางหรือกำแพงกั้น (Barrier Median)

“เครื่องหมายจราจร” หมายความว่า รูปภาพ ข้อความ ตัวหนังสือ ตัวเลข หมุด หลัก เส้น แถบสี หรือสัญลักษณ์ใด ๆ ที่แสดง ติดตั้ง หรือทำให้ปรากฏไว้ในเขตทางหลวง ในลักษณะและตำแหน่งที่เห็นได้โดยง่ายและชัดเจน เพื่อให้ผู้ขับขี่ คนเดินเท้า หรือคนที่จูง ชี หรือไล่ต้อนสัตว์ ปฏิบัติตามเครื่องหมายนั้น หรือเป็นการแจ้งข้อมูล หรือให้คำแนะนำเกี่ยวกับการใช้ ทางหลวงนั้น

“ช่องเดินรถ” หมายความว่า ทางเดินรถที่จัดแบ่งเป็นช่องสำหรับการเดินรถ โดยทำเครื่องหมายเป็นเส้นหรือแนวแบ่งเป็นช่องไว้

๒. ข้อ ๒ ในกรณีปกติ ให้กำหนดความเร็วขั้นสูงสำหรับการขับรถในทางหลวงแผ่นดิน ทางหลวงชนบท ที่มีทางเดินรถที่จัดแบ่งช่องเดินรถในทิศทางเดียวกันไว้ตั้งแต่สองช่องเดินรถมีเกาะกลางถนนเฉพาะแบบกำแพงกั้น (Barrier Median) และไม่มีจุดกลับรถเสมอระดับถนนให้ขับรถแต่ละประเภทในทางเดินรถโดยใช้ความเร็วไม่เกิน ดังนี้

(ก) รถบรรทุกที่มีน้ำหนักตัวรถเกิน ๒,๒๐๐ กิโลกรัม รถบรรทุกคนโดยสารที่ใช้บรรทุกทุกคนโดยสารเกินสิบห้าคน ให้ขับโดยใช้ความเร็วไม่เกินชั่วโมงละ ๙๐ กิโลเมตร

(ข) รถในขณะที่ลากจูงรถอื่น รถยนต์สี่ล้อเล็ก หรือรถยนต์สามล้อ ให้ขับโดยใช้ความเร็วไม่เกินชั่วโมงละ ๖๕ กิโลเมตร

(ค) รถจักรยานยนต์ ให้ขับโดยใช้ความเร็วไม่เกินชั่วโมงละ ๘๐ กิโลเมตร หรือรถจักรยานยนต์ที่มีกำลังเครื่องยนต์ตั้งแต่สามสิบกิโลวัตต์ขึ้นไป หรือมีขนาดความจุของกระบอกสูบรวมกันตั้งแต่สี่ร้อยลูกบาศก์เซนติเมตรขึ้นไปให้ขับโดยใช้ความเร็วไม่เกินชั่วโมงละ ๑๑๐ กิโลเมตร

(ง) รถโรงเรียน หรือรถรับส่งนักเรียน ให้ขับโดยใช้ความเร็วไม่เกินชั่วโมงละ ๘๐ กิโลเมตร

(จ) รถบรรทุกทุกคนโดยสาร เกินเจ็ดคน แต่ไม่เกินสิบห้าคน ให้ขับโดยใช้ความเร็วไม่เกินชั่วโมงละ ๑๐๐ กิโลเมตร

(ฉ) รถยนต์อื่นนอกจากรถที่ระบุไว้ใน (ก) (ข) (ง) และ (จ) ให้ขับโดยใช้ความเร็วไม่เกินชั่วโมงละ ๑๒๐ กิโลเมตร

ทั้งนี้ให้แสดงเครื่องหมายการกำหนดอัตราความเร็วตามข้อ ๒ ในทางในระยะเพียงพอที่ ผู้
ขับจะสามารถปฏิบัติตามได้

๓. ข้อ ๓ ในกรณีปกติ กรณีกำหนดความเร็วขั้นต่ำ สำหรับการขับรถในช่องเดินรถช่องทางขวา
สุดของทางเดินรถในทางหลวง ซึ่งจัดแบ่งช่องเดินรถในทิศทางเดียวกันไว้ตั้งแต่สองช่องทางขึ้นไปตาม
ข้อ ๒ โดยให้รถตามที่ระบุไว้ในข้อ ๒ (ฉ) ขับในช่องทางเดินรถช่องทางขวาสุด โดยใช้ความเร็วไม่ต่ำกว่า
ชั่วโมงละ ๑๐๐ กิโลเมตร

๔. ข้อ ๔ ในเขตทางที่มีป้ายหรือเครื่องหมายจราจรแสดงว่าเป็นเขตอันตราย หรือเขตให้ขับรถ
ช้าๆ ให้ลดความเร็วลงและเพิ่มความระมัดระวังขึ้นตามสมควร

๕. ข้อ ๕ ในกรณีที่มีเครื่องหมายจราจรกำหนดอัตราความเร็วขั้นสูง ต่ำกว่าที่กำหนดในข้อ ๒
ในทางเดินรถใด ไม่ว่าตลอดทางเดินรถหรือกำหนดในช่วงใดช่วงหนึ่งของทางเดินรถ ให้ผู้ขับซึ่งรถทุก
ประเภทขับไม่เกินอัตราความเร็วขั้นสูงที่กำหนดไว้ในเครื่องหมายจราจรนั้น ตลอดทางเดินรถหรือในช่วง
ที่กำหนดดังกล่าว

ความในวรรคหนึ่งไม่ให้ใช้บังคับในกรณีที่มีเครื่องหมายจราจรตามข้อ ๔ หรือข้อ ๕ หรือ เป็น
กรณีที่ผู้ขับขึ้นทางเดินรถดังกล่าว ไม่สามารถปฏิบัติได้เนื่องจากข้อจำกัดเรื่องปริมาณรถในทาง เดินรถ
หรือเหตุขัดข้องอื่นใดอันมีเหตุผลสมควรแก่กรณี

เครื่องหมายจราจรตามวรรคหนึ่ง ต้องแสดงให้เห็นให้ผู้ขับชี้เห็นได้ชัดเจนก่อนถึงทางเดินรถ หรือ
ช่วงที่กำหนดของทางเดินรถนั้น ในระยะเพียงพอที่ผู้ขับจะสามารถลดความเร็วเพื่อปฏิบัติตาม
เครื่องหมายจราจรนั้นได้ และต้องแสดงเครื่องหมายจราจรดังกล่าวเป็นระยะตลอดจนสิ้นสุดทางเดินรถ
หรือสิ้นสุดช่วงที่กำหนด

ให้หน่วยงานซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบดูแลทางเดินรถนั้นๆ ดำเนินการจัดทำเครื่องหมายจราจร
ตามข้อนี้ และมีหน้าที่ควบคุมกำหนดความเร็วในเครื่องหมายจราจรประเภทที่สามารถปรับเปลี่ยน
รูปภาพ ข้อความ ตัวหนังสือ ตัวเลข หรือสัญลักษณ์ได้

ร่างกฎกระทรวงกำหนดความเร็วของยานพาหนะ พ.ศ. ดังกล่าวได้นำลงรับฟังความคิดเห็นในเว็บไซต์
สนช. www.otp.go.th แล้วระหว่างวันที่ ๒๗ กรกฎาคม - ๒๑ สิงหาคม ๒๕๖๓ โดยมีผู้เข้ามาแสดงความ
ความคิดเห็น ๑๐๕ คน

๑. สำคัญของ “ร่างกฎกระทรวงกำหนดความเร็วของยานพาหนะ พ.ศ.
อยู่ระหว่างการพิจารณาปรับปรุงร่างกฎกระทรวงฯ ก่อนนำเสนอคณะรัฐมนตรี
และสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณา
๒. สามารถสอบถามข้อมูลความคืบหน้าเพื่อนำข้อมูลไปใช้อ้างอิงได้ที่
สำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร (สนข.)
สำนักแผนความปลอดภัย
โทร. ๐ ๒๒๕๕๑๕๑๕ ต่อ ๑๐๕๒ , ๒๐๒๕